

1983/84:143

Tisdagen den 15 maj

Kl. 15.00

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

1 § Justerades protokollet för den 7 innevarande månad.

2 § Svar på fråga 1983/84:489 om malmfältutredningens förslag

Anf. 1 Industriminister THAGE PETERSON:

Per-Ola Eriksson har frågat mig på vilket sätt regeringen avser att följa upp och genomföra malmfältutredningens förslag samt om regeringen avser att lägga fram en särskild proposition om malmfälten med anledning av malmfältutredningens betänkande.

Malmfältutredningens betänkande kommer nu att remissbehandlas. Parallellt därmed kommer på sedvanligt sätt beredning av förslagen att ske inom regeringskansliet. Det är i dag för tidigt att närmare ange formerna för den vidare hanteringen av utredningens förslag.

Anf. 2 PER-OLA ERIKSSON (c):

Herr talman! Jag tackar industriministern för svaret på mina frågor. Jag måste dock säga att jag inte är särskilt tillfreds. Det var ett tämligen intetsägande svar.

Det är faktiskt så att krisen i malmfältskommunerna och i de kringliggande kommunerna långt ifrån är över. Ibland när man lyssnar på socialdemokraterna i olika talarstolar – kanske också som ledarskribenter – får man nästan det intrycket att läget nu är under kontroll och att den s. k. utvecklingsplanen nu har gett effekt. Så är ju ingalunda fallet. Faktum kvarstår att arbetslöshetssituationen i malmfälten är ytterst prekär.

De förslag som malmfältutredningen har lämnat är ju i många stycken offensiva och långtgående. Det gäller industripolitiska, näringspolitiska och regionalpolitiska förslag. Jag tänker på förslagen om järnsvampverk, konstgödseltillverkning, industriprojektet när det gäller Boliden, sällsynta jordartsmetaller osv., för att inte glömma bort tjänsteproduktionen som kan

*Om malmfälts-
utredningens
förslag*

utvecklas samt enormt fina förslag till glesbygdsinsatser och utbildningsinsatser. Jag tycker faktiskt att regeringen med tanke på den svåra situation som alltjämt råder i de här kommunerna borde visa litet större handlingskraft än vad som kommer till uttryck i detta svar. Det krävs skyndsamma åtgärder.

Herr talman! Jag ber att få ställa en följdfråga till industriministern. Det har antytts att regeringen avser att vänta med förslag om åtgärder i malmfälten fram till dess att en regionalpolitisk proposition framläggs våren 1985. Jag vill fråga industriministern om detta är regeringens avsikt. Och är det regeringens avsikt, måste jag säga att det går alldeles för sakt. Med hänsyn till de problem som finns borde man skynda på arbetet och med förtur plocka ut en rad projekt. Jag tänker på järnsvamptillverkningen. Det finns även andra projekt som är dagsaktuella. Det vore då synd om regeringen bara sitter med armarna i kors och låter tiden rinna i väg.

Jag måste också säga, herr talman, att regeringen bör visa samma snabbhet och initiativförmåga när det gäller malmfältsutredningens förslag till åtgärder som den snabbhet regeringen visade en gång i tiden då det gällde att stänga kulsinterverket i Svappavaara – ett beslut som ju faktiskt i dag framstår som mycket olyckligt.

Anf. 3 Industriminister THAGE PETERSON:

Herr talman! Får jag först säga att Per-Ola Eriksson har fått svar på de frågor han har ställt. Han har inte frågat om någonting annat än det jag har svarat på. Låt mig emellertid tillägga någonting i alla fall.

Regeringen är naturligtvis medveten om problemen i malmfältskommunerna. Vi har också, som herr Eriksson vet, gjort en lång rad insatser. Jag vågar hävda – och det tror jag herr Eriksson håller med om – att ingen regering tidigare har satt in så stora åtgärder som den nu sittande regeringen. LKAB har rekonstruerats finansiellt, arbetsgivaravgiften har sänkts, utvecklingsfonden i Norrbotten har erhållit särskilda medel för insatser i malmfälten och länsstyrelsen i Norrbottens län har fått särskilda pengar för insatser i de norra delarna av länet. Jag vill också nämna insatser vid SIGA och lokaliseringstöd till en lång rad projekt i malmfältskommunerna. För en kort tid sedan beslöt regeringen bevilja medel för fortsatt drift vid forskningsgruvan i Kiruna.

Det har alltså inte varit så som möjligen herr Erikssons inlägg kan ge ett intryck av, att regeringen har avvaktat malmfältsutredningens förslag innan man har satt in olika åtgärder, utan åtgärder för att lätta situationen i malmfälten har regeringen löpande satt in vid ett flertal tillfällen och till mycket stora belopp, som herr Eriksson också vet.

Nu har malmfältsutredningen presenterat sina förslag till en lång rad ytterligare insatser i malmfälten. Vi har ju i Sverige det förfaringsättet, att när en utredning har lagt fram sina förslag går regeringen igenom dem och upprättar en remisslista. På sedvanligt sätt kommer nu utredningen att remissbehandlas, och först sedan vi har fått in remissyttrandena kommer vi att närmare ta ställning till den fortsatta hanteringen av detta ärende.

Anf. 4 PER-OLA ERIKSSON (c):

Herr talman! Visst kunde vi föra en ganska lång näringspolitisk debatt om insatserna i malmfälten. Industriministern räknade upp en del åtgärder som har vidtagits, men han nämnde inte – medvetet förstås – att man också ökade anslagen till flyttningsstimulerande åtgärder, till inlösen av egna hem osv., som inte är fullt så positivt för regionen.

Det skulle vara intressant att få veta hur lång remisstid regeringen avser att utredningen skall ha. Dessutom vill jag fråga industriministern: Är man inte beredd att lyfta ut några projekt som kanske kräver en mera skyndsam lösning än övriga? Dit vill jag i så fall räkna exempelvis järnsvampverket och konstgödseltillverkningen.

Jag tror det är viktigt att vi får besked på den punkten. Det är ju möjligt att även efter en snabb remissomgång ta de olika förslagen i etapper och först ta vissa förslag som kräver en mera skyndsam handläggning.

Anf. 5 Industriminister THAGE PETERSON:

Herr talman! Flera av förslagen i malmfältsutredningen är mycket långtgående. Om en utredning har suttit så länge som malmfältsutredningen har gjort och arbetat seriöst med frågorna, menar jag att vi också skall ha ett seriöst och riktigt remissförfarande. De förslag som utredningen har lagt fram skall då bearbetas och beredas löpande av departementet, men det är rimligt att olika myndigheter och organisationer som har med förslagen att göra också får tid på sig att yttra sig över förslagen.

Anf. 6 PER-OLA ERIKSSON (c):

Herr talman! Det är klart att remissorganen skall få tid att behandla utredningsförslagen.

Industriministern sade själv att det var seriösa förslag utredningen hade kommit fram till, och jag vill gärna hålla med om att det finns många fina och seriösa förslag. Eftersom en del av dessa är aktuella och prövas i andra sammanhang, bör de dock kunna lyftas fram med förtur och få en snabbare behandling i departementet. Jag tror att regionen skulle ha stort intresse av detta.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Svar på fråga 1983/84:506 om viss ändring i Volvos bolagsordning**Anf. 7 Industriminister THAGE PETERSON:**

Herr talman! Lennart Pettersson har frågat mig om jag avser att avvakta med beslutet om eventuellt tillstånd till ändring i Volvos bolagsordning tills utredningen om aktiers lika röstvärde har lagt fram sitt förslag.

Ändring av ett s. k. utlänningsförbehåll i en bolagsordning prövas enligt lagen (1982:617) om utländska förvärv av svenska företag, m. m. Enligt denna lag skall tillstånd till ändring av ett sådant förbehåll i bolagsordningen

*Om viss ändring i
Volvos bolags-
ordning*

ges, om det inte strider mot något väsentligt allmänt intresse.

Enligt vad jag har erfarit finns det ett förbehåll i bolagsordningen för AB Volvo, som innebär att utländska företag och därmed jämställda kontrollsubjekt endast får förvärva aktier motsvarande mindre än 20 % av röstetalet för bolagets samtliga aktier och mindre än 40 % av bolagets hela aktiekapital. En ansökan från AB Volvo om ändring av detta förbehåll har lämnats in till länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Ansökan har ännu inte överlämnats till regeringen. Jag kan inte uttala mig om hur regeringens prövning kan komma att utfalla.

Anf. 8 LENNART PETTERSSON (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka industriministern för svaret, som i och för sig inte innebär något egentligt svar på frågan.

Bakgrunden till min fråga är att Sverige är ett öppet industriland med stor utrikeshandel. Vi är därför i betydande utsträckning utsatta för internationella ekonomiska och finansiella beroenden. Allteftersom vår utrikeshandel växer, det internationella regelverket på handels område ytterligare byggs ut och storföretagen blir alltmer multinationella ökar också det ekonomiska beroendet. Inte minst i detta perspektiv är det angeläget att vi slår vakt om ett svenskt ägande av våra stora exportföretag. Det kan på sikt bli ett av de sista områden där vi i ekonomiskt avseende är herrar i vårt eget hus. Ju större utländskt ägande i våra storföretag, desto större risk för att centrala funktioner i företagen flyttas ut. Det påverkar då också det nationella oberoendet.

Det är här som enligt min mening de senaste årens stora utländska uppköp av svenska aktier kommer in i bilden, liksom nu Volvos planer på omfattande aktieförsäljningar utomlands. Det talas i det sammanhanget om utförsäljningar för 5,8 miljarder.

Den borgerliga regeringen slojade 1979 möjligheterna att via valutaregleringen kontrollera denna typ av affärer. Vi har alltså sedan dess inget riktigt grepp över dem.

Nu har industriministern tillsatt en arbetsgrupp som skall se över förvärvslagstiftningen, vilket riksdagen har begärt. Det tycker jag är bra. Å andra sidan har regeringen nyligen tillsatt en särskild utredning som har att pröva frågan om ett slopande av den differentierade rösträtten när det gäller aktier. Skulle det ske generellt, kommer i ett slag det utländska ägarinflyttandet över svenska börsföretag att flerdubblas.

Detta är bakgrunden, och vi har anledning att för framtiden hysa oro över utvecklingen, om inte regeringen är medveten om de långsiktiga tendenserna här. Jag vill därför, som ett komplement till vad jag tidigare har sagt, fråga om industriministern delar min uppfattning att det finns skäl att också långsiktigt ha kvar ett dominerande svenskt ägarinflyttande i de svenska storföretagen och att lagstiftningen bör utformas med den inriktningen.

Den andra frågan är: Hur ser industriministern på fortsatta utländska uppköp av svenska börsaktier av den stora omfattning som vi hade förra året?

Anf. 9 Industriminister THAGE PETERSON:

Herr talman! Får jag först upprepa vad jag sade i mitt svar: Regeringen har inte fått någon ansökan från Volvo, och jag kan inte spekulera över hur en prövning av en eventuell ansökan kan komma att utfalla. Jag vill dock, som jag också gjorde i svaret, erinra om att vi har en gällande lagstiftning på området. Om det kommer in en ansökan till regeringen, är den skyldig att pröva denna ansökan enligt de grunder som anges i lagen. Regeringen kan inte uppskjuta ett ställningstagande i avvaktan på att pågående utredningsarbete skall avslutas.

Lennart Pettersson var i sitt inlägg inne på ett antal principfrågor, och jag vill hålla med Lennart Pettersson om att detta är viktiga angelägenheter för Sverige. På hans första tillägsfråga kan jag svara ett klart ja. Det är alltså helt klart regeringens inställning och ambition att se till att vi kan bevara våra svenska storföretag i svensk ägo. För att närmare se på utvecklingen på detta område – detta tillhör ju de mest besvärliga ärenden som en industriminister har – har jag nyligen tillsatt en arbetsgrupp som skall utreda vissa frågor om utländska förvärv av svenska aktier. Denna arbetsgrupp har fått vissa direktiv för sitt arbete, och jag har också bett gruppen att redovisa arbetet senast i höst, eftersom jag finner att detta är så pass angeläget att regeringen behöver ett bra underlag för eventuellt fortsatta beslut på detta område.

Anf. 10 LENNART PETTERSSON (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka industriministern för dessa kompletterande synpunkter. Vi är helt klart överens om behovet av en aktiv lagstiftning på detta område, och det är en viktig enighet. Jag finner tyvärr i industriministerns svar när det gäller den nu gällande lagstiftningen en uppgivenhet, som innebär att regeringen inte skulle kunna säga nej till Volvo. Såvitt jag förstår har regeringen sådana möjligheter enligt lagstiftningen. Jag hoppas att jag inte skall tolka industriministerns svar så att han känner att hans händer är bundna när det gäller att göra en fri prövning mot bakgrund av de betänkligheter man kan hysa i detta fall, med de stora aktieemissioner utomlands som uppenbarligen planeras. Det är dessutom så att Volvo har utrymme för att göra denna typ av emissioner i viss omfattning redan inom nu gällande bolagsordning. Ett minimikrav är väl ändå, herr industriminister, att denna arbetsgrupp får arbeta färdigt med sitt förslag innan prövningen när det gäller Volvo görs.

Anf. 11 Industriminister THAGE PETERSON:

Herr talman! Lennart Pettersson gjorde i hastigheten sig skyldig till en felaktig tolkning. Han ställde frågan om regeringen vill avvakta med beslutet tills utredningen är färdig. Jag har inte uttalat mig om Volvoärendet, av det skälet att jag inte har fått in något sådant ärende till industridepartementet ännu. Jag vet alltså inte något om utgången av Volvoärendet, vilket resultatet blir av prövningen, och det vill jag inte heller spekulera i. Däremot tillade jag i mitt inlägg att regeringen är skyldig att pröva en ansökan som kommer in, och vi har en lag som reglerar hur denna prövning skall gå till. Jag tillade

vidare att man inte kan uppskjuta ett ställningstagande i avvaktan på att ett pågående utredningsarbete skall avslutas. Det finns alltså redan en lagstiftning som regeringen har att följa, enligt vilken regeringen skall pröva de ärenden som kommer in. Jag har emellertid inte velat göra någon som helst tolkning i det aktuella företagsärende som Lennart Pettersson har ställt en fråga om.

Anf. 12 LENNART PETTERSSON (s):

Herr talman! Jag vill då säga att det naturligtvis kan tyckas vara en speciell fråga, att man ställer krav på att en viss utredning lämpligen bör vara klar innan man tar ställning till detta stora Volvoärende. Det är möjligt att det finns problem med att vänta så länge, men det är en ganska central fråga.

De aktier som Volvo, enligt pressuppgifter, avser att ge ut utomlands har ett ringa röstvärde, och det kan man väl leva med, med tanke på att de inte ger särskilt mycket inflytande. Men kommer denna utredning fram till slutsatsen att det skall vara fullt röstvärde på alla typer av sådana här aktier även fortsättningsvis, blir det en helt annan tyngd i problematiken. Det bör regeringen enligt min uppfattning vara medveten om när man framöver fattar beslut i den typ av ärenden som Volvoärendet representerar.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på fråga 1983/84:495 om innebörden av uttalande om Israel

Anf. 13 Utrikesminister LENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Karin Ahrland har frågat mig, om ett uttalande om Israels politik som fälldes av kabinetssekreterare Pierre Schori efter ett besök i Israel är ett adekvat uttryck för regeringens uppfattning.

Det finns hos svenska folket en djupt rotad sympati för den israeliska staten och det israeliska folket. Regeringen delar till fullo denna känsla och stöder entydigt och med kraft Israels rätt att existera inom säkra och erkända gränser liksom landets rätt till medlemskap i internationella organisationer.

Detta hindrar inte att regeringen har starkt kritiska synpunkter på vissa centrala beståndsdelar i Israels utrikespolitik. Vi har med konsekvens framfört dessa synpunkter såväl inom FN:s ram som i våra bilaterala kontakter med israeliska myndigheter.

De uttalanden Karin Ahrland hänsyftar på – och som i frågan är lösryckta ur sitt sammanhang – berör två väsentliga företeelser i Israels politik: vägran att erkänna PLO som en samtalspart och bosättningspolitiken på de ockuperade områdena.

Ett genomgående drag i den israeliska politiken har varit att med politiska och militära åtgärder försöka undanröja PLO som politisk kraft. Enligt vår mening medför denna politik endast en förlängning av konflikten i området. Såsom underströks i regeringsdeklarationen i riksdagens utrikesdebatt den 21 mars i år, har PLO och dess ledare – trots de interna motsättningarna inom

organisationen – förtroende och stöd hos det palestinska folket. PLO kommer inte att försvinna, trots att den israeliska regeringen låtsas att organisationen inte är en politisk faktor.

Den israeliska regeringens krav på suveränitet över de ockuperade områdena saknar enligt vår mening folkrättslig grund. Bosättningspolitiken på de ockuperade områdena är olaglig och innebär ett svårt hinder för fredssträngningarna. Åtgärden i vintras att införa israelisk lag inom bosättningarna liksom besluten nyligen att intensifiera bosättningspolitiken är utomordentligt oroande tecken.

Anf. 14 KARIN AHRLAND (fp):

Herr talman! Jag tackar utrikesministern för svaret, men jag beklagar att det dröjt så länge. Med tanke på de uttryck som använts hade det varit lämpligt att vi inte behövt vänta på en förklaring.

Herr talman! Det hålls snart sagt inte ett enda FN-möte där inte konflikten mellan Israel och PLO smusslas in på dagordningen. Det är regel, oavsett om mötet skall avhandla miljöfrågor, kvinnofrågor, havsrätt eller nedrustning. PLO och dess mäktiga bundsförvanter lyckas alltid stjåla mycken tid från det huvudsakliga ämnet för en FN-konferens för att föra fram sin propaganda mot Israel, den demokratiska stat som faktiskt bildats just genom ett beslut i FN.

Hittills har vi från svensk sida, oavsett regering, lojalt ställt upp till försvar för Israels existens. Staten Israel har kunnat räkna med att dess rätt att leva vidare inom säkra och erkända gränser står utanför diskussion i Sverige. Jag är tacksam för att utrikesministern fortfarande tycks ha den uppfattningen.

Vi medverkar också gärna till bildandet av en palestinsk stat, men den skall grundas genom förhandlingar, inte genom krig och terror.

Med en sådan utgångspunkt, herr talman, bör vi stödja Israel på diplomatisk väg. Då avser jag diplomati i den meningen att man bör välja sina ord med omsorg.

Lennart Bodström för in debatten på bosättningen på Västbanken. Det är inte den jag vill debattera i dag, utan lämpligheten av vissa uttryck. När en talesman för Sveriges regering – och det är kabinetssekreteraren – i TV och TT tar till uttryck som "strutspolitik" och "argumentationsnöd", då är det ett underligt tackkort till Israel från en gäst, som bara en vecka senare i en tidning låter meddela att han på grund av sin vänskap för landet är djupt oroad. Jag uppfattar utrikesministerns svar i dag som ett senkommet avståndstagande från de uttryck som användes, även om de faktiskt inte var lösryckta ur sitt sammanhang – jag har en utskrift av vad som sades i TV-utsändningen.

Jag skulle gärna vilja ha ett svar på en följdfråga: Hur tror utrikesministern att PLO uppfattar den svenske kabinetssekreterarens uttalande i en sådan här sak? Tror Lennart Bodström att de är nöjda i PLO?

Kabinetssekreteraren har också sagt att han ser PLO-ledarens mer flexibla politik som en kontrast till Israels. Det är ett märkligt uttalande, som kräver en viss förklaring från utrikesministerns sida, med tanke på att Arafat

*Om de politiska
förhållandena i
Zimbabwe*

bara kort tid före detta uttalande hade sagt: Tvärtemot vad som har sagts fortsätter vi från vår sida – det väpnade alternativet har inte upphört för det.

Anf. 15 Utrikesminister LENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Jag anser att man i en debatt mer bör fästa vikt vid vad den talande avser med sina ord och inte hänga upp sig alltför mycket på hur de enskilda orden faller. Det är alldeles klart att kabinetssekreteraren Pierre Schori har regeringen bakom sig, när han uttalar att den israeliska bosättningspolitiken i sig själv är olaglig. Det är också klart att det uppträdande som förekommer på Västbanken gentemot araberna har gjort honom inte utan skäl upprörd. Jag har ingen anledning att diskutera de enskilda uttryck som har fällt i det sammanhanget.

Vad så beträffar PLO-ledarens reaktioner om han får veta vad Pierre Schori har sagt, så tror jag att han inte kan dra någon som helst slutsats att Sverige skulle ha någon annan uppfattning än att Israel har rätt att leva inom säkra och erkända gränser – de gränser som fanns före 1967, inte de som dragits upp genom invasion och ockupation – liksom att det är det palestinska folkets rätt att självt välja sina ledare och inte få borgmästare avsätta därför att de inte uppträder på ett sätt som en ockupationsmakt finner tillfredsställande.

Anf. 16 KARIN AHRLAND (fp):

Herr talman! Jag kan hålla med om att man i de flesta fall bör ta fasta på avsikten med uttrycket, inte själva uttrycket, men så sker faktiskt inte alltid i diplomatin. Där bör man därför vara mer försiktig. Detta är det ena.

Det andra är att jag blir litet bekymrad när jag märker att det blir mer kritik uttalad mot Israel och att det är lättare att vara vänlig mot PLO. Jag är inte lika säker som utrikesministern på att PLO-ledaren glömmer vad den svenske kabinetssekreteraren har sagt. Med den kännedom jag under några år har fått om PLO och dess diplomati – PLO-ledarna är goda diplomater – är jag övertygad om att Arafat tyvärr kommer att utnyttja ett sådant uttrycks-sätt i fortsättningen, i debatten eller utanför. Det beklagar jag.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på fråga 1983/84:497 om de politiska förhållandena i Zimbabwe

Anf. 17 Utrikesminister LENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Lars Hjertén har ställt följande fråga till mig:

Vilken bedömning gör utrikesministern med anledning av de rapporter som förekommer om förföljelser av befolkningen i Matabeleland i Zimbabwe?

Södra Matabeleland i Zimbabwe har under en längre tid varit föremål för uppseendeväckande oroligheter. En orsak är antagonismen mellan partierna

ZANU och ZAPU. Viktigare är dock att gerillasoldater som tillhört befrielseörelsen ZAPU har sin hemvist i detta område. Dessa s. k. dissidenter har utsatt civilbefolkningen för terror. Vidare har Sydafrika stött upprorstendenserna. Zimbabwes regering har satt in arméstyrkor med uppgift att söka eliminera dissidentverksamheten. I det syftet infördes i februari utgångsförbud i provinsen.

I dag finns det samstämmiga och trovärdiga uppgifter som vittnar om att hundratals människor i Matabeleland av soldater utsatts för bl. a. godtyckliga frihetsberövanden, allvarlig misshandel och i flera fall tortyr. Ett särskilt allvarligt problem har varit att befolkningen i området under en längre tid avstängdes från livsmedelsleveranser. Enligt färskas uppgifter har under de senaste veckorna förbättringar inträtt bl. a. till följd av olika regeringsåtgärder.

Från svenska regeringens sida har vi sett med stort allvar på utvecklingen i Matabeleland, särskilt som rapporterna om övergrepp tycks ha blivit ett bestående inslag. Våra omfattande förbindelser med Zimbabwe och landets stora betydelse för utvecklingen i södra Afrika motiverar vårt starka intresse. Vårt försvar för respekten för de mänskliga rättigheterna föranleder också vår särskilda uppmärksamhet. Vi befarar även att denna utveckling ytterligare underlättar Sydafrikas s. k. destabiliseringspolitik.

Regeringen fäster vidare vikt vid att en ökad andel av det svensk-zimbabwiska biståndssamarbetet även i fortsättningen inriktas på denna region. Regeringen överväger ytterligare katastrofinsatser där med anledning av torkan.

Jag vill avslutningsvis nämna att jag i går direkt till en zimbabwisk regeringsledamot framförde vår djupa oro över utvecklingen. Liknande synpunkter har tidigare framförts på diplomatisk väg.

Anf. 18 LARS HJERTÉN (m):

Herr talman! Jag ber att få tacka utrikesministern för svaret på min fråga, även om jag förstås hade önskat ett litet mera preciserat svar. Det är ju inte första gången som frågan om utvecklingen i Matabeleland är uppe till diskussion här i kammaren.

Förhoppningarna var stora när landet Zimbabwe för fyra år sedan blev självständigt. Man hade bildat en regering efter ett val där olika partier tilläts konkurrera sida vid sida. Men sedan dess har mycket hänt som inte överensstämmer med bilden av ett land som strävar efter demokrati och som arbetar för mänskliga rättigheter. Förra året genomförde regeringstrupper, särskilt från den fruktade femte brigaden, räder mot civilbefolkningen i Matabeleland. Många som på intet sätt var inblandade i den gerillaverksamhet som förekom, och som fortfarande förekommer, fick lida under en osedvanligt grym behandling. En ögonvittnesskildring från ett sjukhus som drivs av en nordisk kyrklig organisation beskriver hur soldaterna utan förvarning slog till mot sjukhuset. De krävde att all personal skulle ställa upp för visitering. Protester från sjuksköterskor som var sysselsatta med viktiga uppgifter i vården beaktades inte. Soldaterna valde, till synes godtyckligt, ut

*Om de politiska
förhållandena i
Zimbabwe*

några av de anställda och tvingade dem att följa med i militärfordon. Vad som senare hände dem är inte bekant.

I höstas häktades biskop Muzorewa i samband med s. k. säkerhetsoperationer. Tidigare hade han fått sitt pass indraget, vilket också gällde oppositionsledaren Joshua Nkomo. I år har förhållandena ytterligare förvärrats på grund av soldaternas hänsynslösa framfart. I februari spärrade regeringstrupperna av vissa delar av Matabeleland. Området tömdes praktiskt taget helt på mat. Butiker stängdes. Transporter förbjöds. Invånarna fick inte gå längre bort från sina hus än några hundra meter.

Den katolska prästen John Gough, som gjort sig känd för att arbeta för mänskliga rättigheter under Ian Smiths regeringstid, anklagade i början av april regeringen för att den tvingade tiotusentals människor i de avspärrade områdena att svälta och för att regeringstrupper stoppade mattransporter till området. Katolska kommissionen för rättvisa och fred redovisade vid en konferens i Harare liknande iakttagelser. Man sade att man förstod kampen mot gerillan. Men detta hade inget med gerillaverksamhet att göra. Man samlade in rapporter från ett stort antal präster i byarna, från sjukhusanställda och från släktingar till drabbade människor. Anklagelserna mot regeringsstyrkorna gällde mord, tortyr, våldtäkt, misshandel och en, som man sade, medveten svältpolitik.

Stor uppmärksamhet fick den rapport som skrevs av The Observers chefredaktör Donald Trelford. Genom en mängd vittnesmål kunde han intyga att förtrycket i Matabeleland nu hade nått en tidigare oanad styrka. Vad som var särskilt oroande var de åsikter som premiärminister Robert Mugabe framförde i en intervju med Trelford. Mugabe sade bl. a. att lösningen i Matabeleland är militär. Situationen kräver en förändring; folket måste omorienteras, sade han vidare.

Jag vill till sist ställa ytterligare en fråga till utrikesministern: Har utrikesministern några planer på några direkta åtgärder mer än samtal med en regeringsledamot i Mugabes regering, för att visa att vi fäster stor vikt vid demokratin som ett av biståndsmålen?

Anf. 19 Utrikesminister LENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Jag har tagit upp frågan om förhållandena i Zimbabwe vid olika tillfällen och så sent som i går med en medlem av Zimbabwes regering, som besöker Sverige för att diskutera gemensamma hälso- och sjukvårdsprogram.

Det svar som Zimbabwes regering lämnar är att gerillagrupper, med stöd ifrån Sydafrika, uppträder i Matabeleland och att man då måste ingripa mot dessa, för att inte hamna i en situation som förekommit i Angola och Moçambique, vilket också brukar nämnas.

Jag kan inte säga annat än att Mugabes regering självfallet har rätt att ingripa mot dem som terroriserar befolkningen, försöker förhindra livsmedelstransporter att komma fram och allmänt skapa oro. Men självfallet delar jag ändå frågeställarens uppfattning att denna uppgift, som i och för sig är legitim, inte får utföras på ett sådant sätt som tydligen skett i Matabeleland,

där ett stort antal oskyldiga personer har drabbats av soldaternas framfart. Detta har jag mycket kraftigt framfört till Zimbabwes regering. Det har framförts också av vår ambassadör i landet, och de nordiska länderna samarbetar här.

Några planer på att dra in biståndet föreligger inte, eftersom biståndet i huvudsak utgår i form av hälso- och sjukvård samt livsmedelstransporter och ett indraget bistånd helt skulle drabba oskyldiga människor.

Anf. 20 LARS HJERTÉN (m):

Herr talman! Jag har inte talat för indragning av biståndet till Zimbabwe. Däremot kan man tänka sig olika former för biståndet. Jag tror att de enskilda organisationer som är aktiva i Zimbabwe skulle kunna göra betydligt större insatser än i dag. De är dessutom inte knutna till regeringen och har alltså större frihet att agera bl. a. i Matabeleland. Det gäller organisationer som Röda korset, Lutherhjälpen och kyrkorna.

När jag lyssnade till utrikesministerns svar på min fråga reagerade jag inför att regeringens enda praktiska åtgärd var att överväga ytterligare katastrofinsatser med anledning av torkan. Då gäller det också att dessa katastrofinsatser når befolkningen. Annars kan det hela upplevas som en smula cyniskt av de svältande människor som inte får ta del av mattransporterna, eftersom dessa har hindrats av reguljära regeringstrupper.

Jag vill komplettera min förra fråga med ytterligare en fråga till utrikesministern: Har ni fått löfte från regeringen i Zimbabwe att man skall sluta hindra mattransporter att nå de svältande massorna i Matabeleland?

Anf. 21 Utrikesminister LENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Regeringen medger över huvud taget inte att den skulle vara medveten om att dess trupper begår olagligheter. Men inför våra påståenden om att detta förekommer säger man att man avser att undersöka saken och bestraffa de skyldiga.

Självfallet bör vi sträva efter att livsmedel kommer fram, att vatten och även sjukvårdsutrustning kommer fram. Samarbetet med de frivilliga organisationerna är också omfattande och bör enligt min mening förstärkas. Katastrofbistånd, som lämnas i det här fallet, utgår i stor utsträckning i samverkan med frivilliga organisationer, kyrkliga organisationer och Rödakorsorganisationer.

Anf. 22 LARS HJERTÉN (m):

Herr talman! Det må vara att regeringen säger att dessa grymheter inte har begåtts, men det finns tillräckligt många bevis för att regeringen i så fall inte talar sanning.

Särskilt oroande är att man i Zimbabwe skall ha ett andra parlamentsval nästa år och att regeringsledamöter har uttalat sig om möjligheten att efter detta val – om regeringspartiet får majoritet – inrätta ett enpartisystem. Det vore mycket allvarligt. I den intervju som jag hänvisade till säger premiärminister Mugabe att han eftersträvar en militär lösning i Matabeleland. Dessa

Tisdagen den
15 maj 1984

*Om ökad rätts-
trygghet i Latin-
amerika*

uttalanden pekar i samma riktning. Det kan inte vara uttalanden som man nekar till, eftersom det inte har förekommit några dementier från regeringens sida i frågan.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på fråga 1983/84:507 om ökad rättstrygghet i Latinamerika

Anf. 23 Utrikesminister LENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Anna Wohlin-Andersson har frågat mig på vilka sätt jag anser att Sverige kan bidra till att en ökad rättstrygghet kan skapas för människorna i Latinamerika mot försvinnanden och för att stödja de försvunnas familjer.

Svenska regeringen har i flera sammanhang uttalat sin avsky över och starkt fördömt de kränkningar av de mänskliga rättigheterna som tar sig uttryck i att människor försvinner genom åtgärder av myndigheterna i vissa länder eller med deras goda minne. Sverige medverkar aktivt, särskilt inom Förenta nationerna, i arbetet på att förebygga denna och andra former av allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna såsom tortyr och summariska avrättningar. Vi fäster i sammanhanget stor vikt vid det arbete som utförs av den särskilda arbetsgrupp för försvunna personer som är verksam under FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna. Arbetsgruppen har nyligen fått förnyat mandat och kommer att på nytt rapportera till kommissionen vid dess session i början av nästa år.

Målet är att de olagliga försvinnandena upphör. Det finns glädjande exempel på att detta mål nåtts i samband med återgång till demokrati. Den allmänna bilden är dock fortfarande mörk i stora delar av Latinamerika, inte minst i Centralamerika, när det gäller den form av kränkningar som är bakgrunden till Anna Wohlin-Anderssons fråga. Ansträngningarna för att komma till rätta med denna typ av kränkningar bör alltså fortsätta. FN erbjuder här ett instrument, men även andra åtgärder mot försvinnanden kan vara värdefulla. Inom ramen för det humanitära biståndet till Latinamerika får svenska enskilda organisationer statliga medel för stöd till bl. a. lokala kommissioner som verkar för att främja mänskliga rättigheter. Medlen används exempelvis för utredning om försvinnanden, rättshjälp och ekonomiskt stöd till försvunnas anhöriga.

Anf. 24 ANNA WOHLIN-ANDERSSON (c):

Herr talman! Jag vill tacka utrikesministern för svaret. Det var ett innehållsrikt och värdefullt svar. Speciellt de två sista raderna ger en positiv, konkret upplysning om vad vi gör.

Jag har inte ställt den här frågan för att polemisera mot vare sig utrikesministern eller det parti han företräder. Jag har ställt den mer som från en politiker till en annan, eller kanske jag kan våga säga från en människa till en annan, i ett land där vi är förskonade från den terror och de tragedier som

det innebär att medmänniskor plötsligt försvinner.

Att förlora en nära anförvant genom ond bråd död är alltid något som är mycket svårt att bära. Trots allt tror jag att man kan komma igenom sorgen om man vet att hon eller han är död, om man kanske också har en grav att gå till.

Men det är just detta att inte veta vad som har hänt ens man eller bror eller son eller dotter som är så fruktansvärt. Att varje morgon vakna och tänka "Lever han?", "Var finns hon?", "Hur lever mitt barn?", "Kommer vi att ses igen?" måste föröda livslust och blockera konstruktiva och positiva tankar. Till detta kommer skräcken för att fråga och omöjligheten att leta. Och detta lidande lär enligt tillgängliga uppgifter f. n. röra ca 90 000 personer bara i Latinamerika.

I en tidning har jag funnit uppgiften att det finns en förening som heter Fedefam, en sammanslutning av anhöriga till försvunna personer. Ordföranden heter Loyola Guzman, och hon talar i en artikel om de försvunnas och deras familjers svåra situation. Hon vädjar till Sverige att stödja föreningens verksamhet. Ser utrikesministern någon väg för oss att göra det? Skulle ett stöd till denna förening kunna vara ytterligare ett sätt för oss svenskar att hjälpa människor som drabbas av de tragedier som dessa försvinnanden utgör? Som framgår av svaret har vi båda ett gemensamt mål – att de olagliga försvinnandena skall upphöra.

Anf. 25 Utrikesminister LENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Det tycks ha blivit på det sättet att myndigheterna i olika diktaturländer – i och med att världssopinionen mer och mer observerar vad myndigheterna gör – inte längre vill kasta människor i fängelse, utsätta dem för skenrättegångar där de inte får tillfälle att försvara sig eller döma dem till hårda straff. I stället förekommer det att myndigheterna i dessa länder har styrkor – polisiära eller militära – med anknytning till myndigheterna själva, som helt enkelt får angripa enskilda människor och i många fall, som Anna Wohlin-Andersson här har sagt, antingen döda dem eller låta dem försvinna. Vi måste därför observera att denna nya typ av aggression förekommer.

Vad gäller stöd till den nämnda föreningen kan jag mycket väl tänka mig att sådant kan utgå, men den saken skall i så fall prövas av en särskild beredning för humanitärt bistånd.

Anf. 26 ANNA WOHLIN-ANDERSSON (c):

Herr talman! Låt mig bara helt enkelt tacka för den kompletteringen. Jag hoppas att vi skall finna vägar att ytterligare förbättra vårt stöd och att vi kan finna ytterligare kanaler att ta i anspråk för att hjälpa de här människorna.

Överläggningen var härmed avslutad.

*Om förbud för
ubåtar att öva i
fiskeområden***7 § Svar på fråga 1983/84:513 om förbud för ubåtar att öva i fiskeområden****Anf. 27** Utrikesminister LENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Elving Andersson har frågat mig om jag avser ta några initiativ, så att internationella överenskommelser kan träffas om att ubåtar i fredstid ej skall öva i områden där fiske bedrivs.

Elving Anderssons fråga är bl. a. föranledd av att en dansk trålare nyligen förläste på internationellt vatten till följd av att dess fiskeredskap fastnat i en ubåt. Regeringen ser givetvis allvarligt på denna tragiska händelse.

Det är möjligt att vi här står inför ett växande problem. Fiske bedrivs i dag i omfattande havsområden och med mycket stora redskap. Samtidigt har ubåtar avsevärd betydelse i olika länders militära verksamhet och underrättelseverksamhet. Militära intressen kolliderar här med fiskeriintressen.

På det fria havet, i fiskezoner och exklusiva ekonomiska zoner har som bekant varje stat rätt att låta sina fartyg fritt färdas med behörigt hänsynstagande till andra fartygs säkerhet i enlighet med internationella sjövägsregler. Detta är en rätt som tillmäts avsevärd betydelse inte bara av de stora militärmakterna.

I nuvarande internationella klimat förefaller dess värre förutsättningarna inte var särskilt gynnsamma för en internationell överenskommelse, som skulle utestänga ubåtar från stora havsområden eller göra deras verksamhet till föremål för restriktioner utöver vad som följer av de internationella sjövägsreglerna.

Vid mitt besök på Irland för en dryg vecka sedan informerades jag av den irländske utrikesministern om de svårigheter som landets fiskare haft med vad man misstänkt vara ubåtar som fastnat i fiskeredskap. Från irländsk sida har man för avsikt att uppmärksamma frågan internationellt, och vi kom överens om att upprätthålla en fortsatt kontakt i detta ärende. Regeringen kommer i olika sammanhang att noga följa utvecklingen för att se om några möjligheter yppar sig att komma till rätta med detta problem.

Anf. 28 ELVING ANDERSSON (c):

Herr talman! Jag vill först tacka utrikesministern för svaret på min fråga.

"Det är möjligt", säger utrikesministern i svaret, "att vi här står inför ett ökande problem." Det är inte bara möjligt – det är ett ökande problem, och det är också en skrämmande realitet för våra fiskare.

Våra fiskare har ett mycket riskfyllt yrke. Det är många faror som lurar på haven – det kan vara hårt väder, drivande minor från andra världskriget eller dumpad senapsgas, också från andra världskriget, som följer med trålarna upp.

Till detta kommer den fara som övande ubåtar utgör. Vid upprepade tillfällen under senare år har fiskebåtar vid fiske i Skagerack och Kattégatt förlorat trålar under omständigheter som tyder på att redskapen haft kontakt med ubåtar.

1967 förolyckades trålaren Mälärö från Smögen genom att en ubåt vid

uppstigning rev upp trålarens botten. Vid denna tragiska händelse omkom fyra fiskare.

Den 20 mars i år förliste den danska trålaren Anne Kathrine från Skagen, med tre mans besättning. Även denna gång var en ubåt orsak till olyckan.

Dessa händelser har skapat mycket stor och välförståelig oro bland de fiskare som tvingas uppehålla sig för fiske i de farvatten där ubåtarna uppträder.

Detta är en orimlig situation. Det torde finnas andra områden som är mer lämpliga för ubåtsövningar än just fiskeplatserna. Det är ubåtar av olika nationaliteter som övar, och därför behövs internationella överenskommelser.

Det är i och för sig positivt att utrikesministern säger att han skall följa den här frågan, men jag tycker för min del att det är helt otillräckligt. Det krävs initiativ, och det krävs också en offensiv inställning från den svenska regeringens sida. Jag beklagar livligt, herr talman, att utrikesministern och den svenska regeringen inte är beredd att ta dessa initiativ.

Anf. 29 Utrikesminister LENNART BODSTRÖM:

Herr talman! Regeringen har inte för avsikt att vara passiv i den här frågan. Jag vill nämna att Sverige vid ett nyligen avhållet möte med det nordiska kontaktorganet för fiskefrågor föreslog att det här problemet skall tas upp till diskussion inom organet. Det kommer också att ske vid nästa möte, i november 1984.

Jag nämnde förut att jag hade diskuterat saken med min irländska kollega. Inte heller i Irland har man egentligen några konkreta förslag om hur man skall hantera frågan, just med hänsyn till de regler som gäller för alla staters fartyg att färdas på internationella vatten.

Det är möjligt att frågan kan komma upp till behandling i den internationella sjöfartsorganisationen IMO, men om det går att där driva frågan med någon framgång kan jag inte säkert säga.

Jag delar Elving Anderssons uppfattning att det här är ett allvarligt problem. Här utmärker man med all omsorg grund och andra faror för sjöfarande, och sedan far dessa levande grund omkring med katastrofala konsekvenser, som Elving Andersson givit exempel på.

Anf. 30 ELVING ANDERSSON (c):

Herr talman! Jag tackar för det kompletterande svaret från utrikesministern. Det gläder mig att han säger att han och den övriga regeringen inte skall vara passiv på det här området. Det framgick tyvärr inte av det första svaret, och därför var det en nyttig komplettering.

Det är viktigt att påpeka, som också utrikesministern understryker, att detta inte är ett isolerat problem för Sverige utan att man har precis samma problem i andra nationer – utrikesministern nämner bl. a. Irland. Det är naturligtvis av intresse för alla fiskerationer i dessa områden – i första hand Skagerack, Kattagatt och även Östersjön – att man får till stånd regler. Det borde finnas goda förutsättningar att ta dessa initiativ och även se till att dessa

Nr 143

Tisdagen den
15 maj 1984

*Om förbud för
ubåtar att öva i
fiskeområden*

*Om skyldighet för
baksätes-
passagerare att
använda bilbälten*

initiativ leder till någon form av överenskommelse just på grund av att detta måste uppfattas som ett lika stort problem i övriga fiskenationer som i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på fråga 1983/84:524 om skyldighet för baksätespassagerare att använda bilbälten

Anf. 31 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Wiggo Komstedt har frågat mig när jag avser att lägga fram förslag om bilbälteslag för baksätespassagerare.

Jag delar Wiggo Komstedts uppfattning om bilbältesanvändningens betydelse för trafiksäkerheten. Det viktiga är att förmå trafikanterna att *använda* bälten. Erfarenheten säger oss att det bästa sättet att förmå människor att bete sig på ett visst sätt, är att få dem själva att inse nyttan av beteendet. Om man lagstiftar utan att först ha vunnit förståelse för lagstiftningens syften, riskerar man att lagstiftningen blir ett slag i luften.

Som jag hoppas har märkts, pågår sedan någon tid informationskampanjer om bältenas betydelse för dem som åker i baksätet. Dessa kampanjer kommer att intensifieras under året. Jag utgår ifrån att informationen skall sprida sådana kunskaper om bilbälten att lagstiftning kan bli ett meningsfullt medel till ytterligare attitydpåverkan.

Inför massmedierna har jag tidigare sagt att jag tror att lagstiftning kan bli en realitet inom en femårsperiod. Erfarenheterna av de pågående informationsaktiviteterna får visa när inom denna femårsperiod ett regeringsbeslut om obligatorisk bältesanvändning i baksätet kan fattas.

Anf. 32 WIGGO KOMSTEDT (m):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet för svaret på min fråga.

Tio års erfarenheter av skyldigheten att använda bilbälte i bilarnas framsäten har varit positiva. De har också gett oss lärdomen att vi spar många hundratals människoliv varje år – och förhindrar att många blir invalider och utsätts för svåra skador.

Dess värre behövdes det en lagstiftning för att få svenska folket att använda bilbälte i framsätet. Försöken med frivillighet gav ett mycket dåligt resultat när det gäller användningen. Nu är situationen densamma när det gäller att använda bilbälte i baksätet. Siffrorna är i dag ungefär desamma som gällde för framsättesanvändandet för ca tio år sedan.

Forskarna är överens – vi skulle minska antalet dödade och skadade i trafiken mycket kraftigt om vi använde bilbälte i baksätet i samma omfattning som vi använder bilbälte i framsätet. Uppfattningen bland forskarna varierar när det gäller antalet människoliv som spars. Det finns de som hävdar att det rör sig om ett par hundra människoliv per år. Men oavsett vilket antal det handlar om är forskarna överens om att det här är en viktig åtgärd.

*Om skyldighet för
baksätes-
passagerare att
använda bilbälten*

Vad som bör göras är ganska klart – vi måste tyvärr ha en lag som säger att vi skall använda bilbälte i bilarnas baksäten. Jag säger *tyvärr*, eftersom det inte sammanfaller med min ideologiska uppfattning. Jag tycker att man skall ha ett mindre antal lagar och en större frivillighet, men ibland måste man som bekant dagtinga. Jag gör det personligen i den här frågan, och jag gör det efter många års erfarenhet i trafiksäkerhetsutredningen, där vi fått många belägg för att åtgärder måste vidtas för att rädda människoliv. Här skiljer sig tydligen statsrådets och min uppfattning. Jag tycker att vi har tillräckligt underlag för att kunna konstatera att det inte räcker med information och frivillighet.

I dag skadas många framsätesspassagerare på grund av att baksätesspassagerarna vid olyckor kastas framåt och slår i framsätesspassagerarna. Jag vill då fråga statsrådet: Är det rimligt att utsätta framsätesspassagerarna för denna onödiga olycksrisk? På vilket annat område i samhället är vi beredda att acceptera att ett stort antal människor omkommer varje år utan att vi vidtagit de skyddsåtgärder som står till buds.

Anf. 33 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Det är inte lagstiftningen i sig som gör att man räddar liv, utan det är det förhållandet att man får människor att använda bilbältet.

Om jag inte minns fel, Wiggo Komstedt, var det ca 40 % som använde sig av bilbältet i framsätet när vi för tio år sedan var beredda att lagstifta. Situationen i dag är att man räknar med att knappt 10 % använder bilbältet i baksätet. Jag är ganska övertygad om att den informationsverksamhet som nu satts i gång och intensifierats kommer att göra det lättare än det var för tio år sedan att få människor att använda sig av bilbältet i baksätet. Även om jag sagt "inom fem år" är jag ganska övertygad om att vi, framför allt om vi hjälps åt med detta arbete, skall kunna få till stånd en lagstiftning betydligt tidigare än inom fem år. Självfallet skall vi ligga på för att förkorta tiden och se till att vi får en lag så snabbt som möjligt. Men först och främst måste vi förmå människorna att använda bilbältet i baksätet och därmed rädda liv.

Anf. 34 WIGGO KOMSTEDT (m):

Herr talman! Nej, naturligtvis är det inte lagstiftningen som sådan som räddar liv. Men indirekt är det faktiskt så, eftersom folk inte använder bilbältet i någon större utsträckning förrän man infört en lagstiftning. På det sättet är det ju indirekt lagstiftningen som räddar liv.

Att det var 40 % som använde bilbältet i framsätet när vi för tio år sedan införde lagstiftningen och att det nu är 10 % som använder bilbältet i baksätet är ju i stället ett argument för vad jag säger. Trots att 40 % använde bilbältet i framsätet för tio år sedan var vi faktiskt ändå tvingade att lagstifta för att få ordning på detta. Nu är det 10 % som använder bilbältet i baksätet, och då tycker jag att det finns ännu större anledning att införa en lagstiftning för att få människor att använda bilbältet. Jag tror faktiskt att det är lättare i dag än för tio år sedan, eftersom folk nu vant sig vid att vi har en lagstiftning om användning av bilbältet i framsätet och det inte är många som protesterar

Tisdagen den
15 maj 1984

*Om översyn av
riktlinjerna för väg-
visning till industri-
företag*

mot den. Då kommer säkerligen en motsvarande lagstiftning för baksätesspassagerarna att accepteras på samma sätt.

Jag upprepar min tidigare fråga till statsrådet: På vilket annat område i samhället är vi beredda att acceptera att hundratals människor omkommer? I yrkeslivet – i industrier och i vilken verksamhet som helst – försöker vi hitta nya skyddsanordningar för att rädda människoliv. Här har vi en skyddsanordning. Jag kan spå på med att ytterligare fråga: Är det vettigt och konsekvent att vi fortsätter att tillämpa en lag som säger att alla personbilar skall vara utrustade med säkerhetsbälten i baksätet. Det sitter bälten för 500 milj. kr. i våra bilars baksäten. Dessa bälten hänger där och används inte av mer än ca 10 % av passagerarna. Detta är inkonsekvent, och vi borde kunna avskaffa den lagen. Den som är intresserad av att använda bilbälte i baksätet, sätter in ett sådant, precis såsom fallet är i andra sammanhang där någon är intresserad av att skydda sig mer än vad andra är. Jag har litet svårt att förstå statsrådets argumentering när det gäller de 40 resp. 10 procenten. Dessa siffror talar tvärtom för en lagstiftning.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på fråga 1983/84:536 om översyn av riktlinjerna för vägvisning till industriföretag

Anf. 35 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! John Andersson har frågat mig om jag avser att ta initiativ till att en översyn av riktlinjerna för att medge vägvisning kommer till stånd. Bakgrunden till frågan är att ett industriföretag i Norrbotten under flera år utan framgång sökt tillstånd till vägvisning till företaget.

Föreskrifter om vägvisning meddelas av trafiksäkerhetsverket med utgångspunkt i vägmärkesförordningen (1978:1001). Trafiksäkerhetsverket har meddelat föreskrifter både för den allmänna vägvisningen och för särskild vägvisning till exempelvis industrier. Enligt dessa föreskrifter kan vägvisning till en industri anordnas från närmaste allmänna väg eller större gata. Vägvisning bör dock inte ske om industrin ändå är lätt att finna. En och samma vägkorsning får inte förses med så många vägvisare att det uppstår svårigheter för trafikanterna att hinna med att läsa. Den skylt som kan komma i fråga har formen av en pil. Skylten är vit och har svart text. På den kan t. ex. "industri" eller "hyvleri" anges.

Det är väghållaren som fattar beslut om vägvisning. Om väghållaren inte anser att det är nödvändigt med vägvisning till en industri eller liknande, och allmänna intressen inte talar emot det, är det numera möjligt att själv få bekosta denna typ av vägmärken.

Trafiksäkerhetsverket har påbörjat en översyn av sina föreskrifter för vägvisning. Det finns därför inte någon anledning för mig att ta några initiativ i ämnet.

Anf. 36 JOHN ANDERSSON (vpk):

Herr talman! Man kan kanske tycka att digniteten på den fråga som jag har ställt till kommunikationsministern inte är av den arten att ministrarnas tid skulle behöva upptas. Men det finns onekligen i vårt land många exempel på onödig byråkrati – det har varit debatter om Krångelsverige osv. Med det i bakhuvudet har jag med ett visst intresse läst aktstyckena om ett företags försök att få sätta ut några hänvisningsskyltar.

Jag är medveten om att det måste finnas regler och förordningar om hur vägs skyltar får uppsättas. Man behöver ingen större fantasi för att tänka sig hur det skulle se ut efter vissa vägar om det i stort sett skulle vara fritt fram. I de delar av vårt land där avstånden är stora – och där vissa vägar som väsentligt kan förkorta transporter inte ens finns med på vägkartorna – tycker man emellertid att det borde finnas möjlighet till andra bedömningar. En smidigare tillämpning av de bestämmelser som finns – eller ändrade bestämmelser – kunde kanske vara till nytta för många parter. Detta var funderingen bakom min fråga till kommunikationsministern.

Ministern säger i svaret på min fråga att trafiksäkerhetsverket har påbörjat en översyn. Det är min förhoppning att man då tar särskilda hänsyn till de regionala skillnader som finns i vårt land. Om jag har uppfattat svaret rätt är det numera möjligt för t. ex. industrier att själva få bekosta och sätta upp den här typen av vägmärken.

Därmed vill jag tacka kommunikationsministern för svaret på frågan.

Anf. 37 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Jag kanske skulle ha gjort den kompletteringen, John Andersson, att syftet med trafiksäkerhetsverkets översyn är att göra generösare bestämmelser till förmån för industrier och andra inrättningar. Jag är helt övertygad om att man är tvungen att skapa sådana förutsättningar. Samtidigt vill jag – som John Andersson själv gjorde – varna för att man kan få alltför tät skyltning, inte minst ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Det företag som John Andersson nämner i sin fråga är beläget uppe i Norrbotten, i Siekasjärvi. Där var jag i förra veckan, och då konstaterade jag att till den platsen fanns det vägvisningar på fyra olika punkter av vägnätet.

Nu vet jag ju att de som skall besöka just det sågverk som det här är fråga om inte har så många vägar att välja på, när man vet att sågverket är beläget i Siekasjärvi. Jag kan alltså försäkra John Andersson att man då hittar sågverket. Det är inget problem, därför att det rör sig om en mycket betydande industri där uppe.

Men jag hoppas som sagt att översynen skall ge oss möjligheter till en liberalisering av bestämmelserna för Norrlands vidkommande, så att vi därmed når det syfte som både John Andersson och jag vill tala för i det här avseendet.

Anf. 38 JOHN ANDERSSON (vpk):

Herr talman! Eftersom kommunikationsministern uppehöll sig vid det företag jag anfört som exempel kan jag väl säga att det av de handlingar som

Nr 143

Tisdagen den
15 maj 1984

*Om översyn av
riktlinjerna för väg-
visning till industri-
företag*

*Om nattågs
uppehåll för
påstigning*

jag läst framgår att här finns en förbindelseled mellan två vägar. Om man väljer den vägstubben förkortas transportererna till en viss plats. Det är viktigt, men enligt vad jag inhämtat skall den sträckan åtminstone inte finnas med på alla kartor.

Detta kan vi emellertid lämna därhän. Väsentligt är ju att man gör den här översynen. Därvidlag är jag ense med kommunikationsministern, att det kanske inte är lämpligt att man så att säga blir liberal över hela landet. Man kan väl införa någon sorts ödemarckslicens och ta hänsyn till det förhållandet, att vi har så stora avstånd i Norrland.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på fråga 1983/84:538 om nattågs uppehåll för påstigning

Anf. 39 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Arne Andersson i Ljung har, med hänvisning till att Herrljunga numera saknar sovvagnsförbindelse med Stockholm, frågat mig om jag vill medverka till att villkoren för nattågens uppehåll för påstigning omprövas.

Enligt riksdagens fastlagda ramar för järnvägen är det SJ självt som bestämmer t. ex. var sovvagnstågen skall stanna.

Anf. 40 ARNE ANDERSSON i Ljung (m):

Herr talman! Jag vill tacka för svaret. Jag kan knappast tacka för det sakliga innehållet, eftersom kommunikationsministern valt att i svaret utgå från huruvida jag tycker att tågen skall stanna i Herrljunga, och det angår inte riksdagen. På denna punkt kan jag dela kommunikationsministerns uppfattning, som jag känner till.

Men jag hade inte frågat om detta, utan jag hade frågat huruvida kommunikationsministern möjligen ville medverka till att de bestämmelser som gäller för nattågens uppehåll skulle kunna förändras – av det enkla skälet att jag i det här avseendet fått upplysningen att det stör dem som redan har lagt sig, om tågen stannar. Men först ett par ord om varför en sådan här situation uppstår.

Från Göteborg till Stockholm har det tidigare gått två sovvagnståg, varav ett stannade i Herrljunga. Detta tidigare sovvagnståg har numera upphört att gå, och då kan frågan om en omprövning av möjligheterna att låta det senare tåget stanna ha en högre aktualitet. Jag är litet förvånad över att man i ett brev från SJ:s ledning har förklarat, att man satsat på att göra nattresan med det sena nattåget från Göteborg till Stockholm så störningsfri som möjligt och att man har velat undvika "olämpliga" nattuppehåll. Varje nattuppehåll, säger man, ger ju störningsrisker för de många som redan sover. Med hänsyn till denna lysande motivering begriper jag uppriktigt sagt inte varför man stannar någon gång! Nog förstår jag att det är skönt för dem som lagt sig att få sova vidare, men för oss som bor på mellandistans är det alldeles uppenbart

att detta inte – även om man hyser största respekt för en störningsfri nattsömn – kan upphöjas till en kungstanke på lång sikt i dessa frågor. Det är detta jag vänt mig emot och har velat ha kommunikationsministerns syn på. Följaktligen är jag inte så glad över svaret, som något avvisande handlar om något helt annat än vad jag frågade om. Det var alltså inte fråga om huruvida tåget skall stanna på en enskild station eller inte, men väl om man kan acceptera vilken motivering som helst för ett uteblivet uppehåll, som nu faktiskt sker i fallet Herrljunga. Den frågan tycker jag fortfarande kvarstår.

Jag skulle vara mycket tacksam om kommunikationsministern ville utveckla detta.

Anf. 41 Kommunikationsminister. CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Jag har svarat vad jag egentligen har anledning att svara. Riksdagen har beslutat att det är SJ som i sådana här frågor självständigt får bestämma om tidtabeller liksom på vilket sätt man skall ordna exempelvis sovvagnstrafiken. Rent principiellt tycker jag givetvis att SJ skall försöka så långt möjligt ordna med sovvagnstrafik liksom annan service för de sträckor som SJ kör. Lika principiellt håller jag fast vid det riksdagen har beslutat, nämligen att det är SJ som självständigt får bestämma. SJ har ju det bästa kunnandet i det här avseendet – det är jag helt övertygad om. Där tror jag att Arne Andersson i Ljung och jag tycker likadant.

Det måste vara upp till SJ att ta ställning i de här frågorna. Det är orimligt att vi här i riksdagen skall detaljbestämma när det gäller trafikutövningen i sådana här avseenden.

Anf. 42 ARNE ANDERSSON i Ljung (m):

Herr talman! Jag vidhåller den uppfattning som jag redan gett uttryck för, nämligen att vi inte kan sitta här i riksdagen och bestämma om ett enskilt tågs uppehåll vid någon speciell station i Sverige. Frågan gällde ju faktiskt om SJ-ledningen, beträffande förfrågan varför det inte finns en viss tågförbindelse, får uttrycka sig precis hur som helst. Det är en utomordentligt trivial synpunkt att ett uppehåll stör dem som redan har gått till sängs i sin kupé så pass mycket att man undviker att stanna – den motiveringen kan ju rimligen inte hålla. Man måste acceptera att det är ett dåligt svar som lämnats. De som fått svaret känner sig missbelåtna med det. Av den anledningen hade det varit klädsamt om ministern hade sagt att det säkert finns andra och mer tungt vägande skäl. Nu kan jag själv knappast finna några sådana.

Man har dessutom i svaret sagt att det tidigare tåget har en så obekvämlig ankomsttid till Stockholm att man ansett att man av det skälet inte vill ha något uppehåll. Det är för den resande ganska ointressant när tåget kommer till Stockholms central, eftersom man ändå enligt bestämmelser får ligga kvar till kl. 07.00, om jag minns rätt.

Frågan handlar om att SJ:s ledning inte hur slarvigt som helst skall få besvara fullt motiverade propåer om den ena eller den andra förträffligheten. Det hade jag väntat mig att kommunikationsministern skulle tycka var en angelägen fråga. Är så icke fallet, måste jag medge att jag är besviken över

Tisdagen den
15 maj 1984

*Om villkoren för
antagning till
trafikflygarutbild-
ning*

kommunikationsministerns inställning. Den innebär att SJ:s ledning i fortsättningen har fria händer att vara nonchalant mot dem som mycket hövligt förfrågar sig om den ena eller den andra tingens ordning.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Svar på fråga 1983/84:543 om villkoren för antagning till trafikflygarutbildning

Anf. 43 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Görel Bohlin har frågat mig om jag delar uppfattningen att piloterna från flygvapnet är behöriga sökande till trafikflygarutbildningen,

att skolans utbildning innehåller moment som i förhållande till den militära flygutbildningen måste ses som vidareutbildning,

att utestängning av militärt flygutbildade från utbildningen innebär att en kvalificerad grupp hindras från vidareutbildning samtidigt som därvid en mindre kvalificerad grupp utbildas vid skolan samt att den militärt flygutbildade i realiteten utestängs från möjligheten att civilt utöva pilotyrket.

Frågan är föranledd av att ett antal militära flygförare inte antagits till den nyligen startade civila trafikflygarutbildningen.

Den civila trafikflygutbildningen omfattar en grundutbildningsdel, som staten svarar för, och en bolagsanpassad del. För antagning till utbildningen ställs ett antal grundkrav. Vissa av dessa krav är något högre än för antagning till militär flygutbildning. Detta innebär att frågan om militära flygförare är behöriga att antas till trafikflygarutbildning måste prövas från fall till fall.

Grundutbildningsdelen, som äger rum vid trafikflygarhögskolan i Ljungbyhed, skall ge eleverna en grundläggande flygutbildning. De militära flygförarna som sökte till skolan hade en sådan utbildning.

Om man jämför utbildningen vid trafikflygarhögskolan och den grundläggande militära flyg- och flygslagsutbildningen finner man givetvis skillnader med hänsyn till skilda utbildningsmål.

Av den 18 månader långa utbildningen vid trafikflygarhögskolan avser endast en mindre del frågor som inte omfattas av den militära utbildningen. Den kompletterande utbildning på ca 3 månader som krävs för att den militärt utbildade flygföraren skall nå den kompetens som eleverna vid trafikflygarhögskolan fått efter avslutad utbildning kan erhållas på annat håll.

Det finns således av utbildningsskäl inga hinder för de militärt flygutbildade att civilt utöva pilotyrket.

Anf. 44 GÖREL BOHLIN (m):

Herr talman! Jag tackar kommunikationsministern för svaret.

Den som uppfyller behörighetsvillkor enligt högskolelagens 10 § har rätt att bli antagen som studerande till utbildning inom högskolan. I proposition

1980/81:6 sägs ingenting om att en flygvapenpilot inte skulle vara behörig, och det anser tydligen inte kommunikationsministern heller i princip.

I min fråga nämndes en grupp flygvapenpiloter som vägrats prövning av sina ansökningar. När de fick sina ansökningar i retur från CFV var det med besked:

1. att TFHS – trafikflygarhögskolan – endast genomför en grundläggande utbildning, vilken piloterna redan hade,

2. att avsikten med TFHS tillkomst är att flygvapnet skall få behålla sina piloter,

3. att elevgruppen måste vara homogen samt

4. att TFHS-utbildningen inte innebär garanti för arbete i flygbolag, eftersom man måste provas på nytt till den bolagsanpassade utbildningen.

Argument 1. är *inte* korrekt; detta argument åberopar även kommunikationsministern. Flygvapenpiloternas utbildning är inte inriktad mot civil luftfart, och de borde därför kunna jämföras antagningsmässigt med dem som har civil flygutbildning med A- och B-certifikat. De är nämligen aktuella för TFHS.

Nästa argument, att TFHS kommit till för att flygvapnet skall få behålla sina piloter, har jag förståelse för, men det problemet måste mötas på annat sätt.

Om den fjärde punkten kan sägas följande.

I avtalet mellan staten och SAS förutsätts att rekrytering av piloter till civilt trafikflyg sker av vid skolan utbildade. På annat sätt kan man inte tolka avtalet och den skriftväxling jag har tillgång till.

I 5 § sägs att SAS "senast 9 månader före kursstart skall precisera hur många elever SAS skall vidareutbilda, varvid avvikelsen från det tidigare angivna preliminära behovet får vara $\pm 10\%$ ". "Behovet" är liktydigt med SAS behov av nyrekrytering. I 8 § står det att SAS antar elever till bolagsanpassad vidareutbildning i princip enligt vad som angivits i 5 §. I en anmärkning till 5 § står det: "Det förutsätts att till grundutbildning antas elever som behövs för det civila trafikflyget i övrigt och att SAS medverkar till att erforderliga överenskommelser med berörda flygbolag träffas."

Skolans dimensionering bygger alltså på att tillmötesgå ett beräknat årligt behov av piloter till trafikflygbolagen.

Herr talman! Jag har här ett par brev som bekräftar att min oro för styrd rekrytering till SAS är befogad. I ett massrev till sökande om anställning som pilot vid SAS svarar bolaget den 11 februari 1983:

"Vi räknar inte med någon rekrytering förrän tidigast 1985/86. På svensk kvot kommer en prioritering att ske av ett 50-tal reservofficerare som utbildats av flygvapnet och SAS gemensamt och därefter kommer pilotaspiranterna att rekryteras från den nya statliga trafikflygarhögskolan, som förväntas starta om något år."

Den som är flygvapenpilot på stat har således inga reella möjligheter att bli civil trafikpilot.

Det avslag på ansökningarna till TFHS som de 43 piloterna fick har prövats av regeringen, som avslagit besvaren med samma argument som CFV. Jag

Nr 143

Tisdagen den
15 maj 1984

*Om villkoren för
antagning till
trafikflygarutbild-
ning*

*Om villkoren för
antagning till
trafikflygarutbild-
ning*

vill därför fråga kommunikationsministern om han anser

- att en ansökan från behörig sökande till statlig högskoleutbildning kan lämnas utan beaktande;
- att det är rätt att utestänga någon från en utbildning med hänvisning till syften beträffande utbildningen som inte går att utläsa ur förordningen samt
- att man kan vägra en individ den vidareutbildning han önskar med hänvisning till att han redan fått en för samhället kostsam utbildning.

Anf. 45 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Det finns en förteckning över högskolor som omfattas av högskolelag och högskolestadga. Trafikflygarhögskolan är inte med på den förteckningen, eftersom det för TFHS gäller speciella omständigheter, som också reglerar antagningen till skolan.

TFHS skall ge eleverna en grundläggande flygutbildning. En utgångspunkt för utbildningen är att eleverna inte har någon mer omfattande flygutbildning. Om utbildningen skall kunna drivas rationellt och kostnadseffektivt krävs att eleverna med avseende på förkunskaper utgör en homogen grupp. Det går inte, åtminstone inte f. n., att låta eleverna genomgå endast delar av utbildningen, bl. a. av resursskäl. En antagning och dubbelutbildning av militära flygförare som har en grundläggande flygutbildning skulle innebära ett betydande resursslöseri och strida mot TFHS syfte.

I avtalet om samarbete med civil trafikflygarutbildning sägs att SAS har framhållit att antagning till den bolagsanpassade utbildningen inte innebär, Görel Bohlin, anställning vid SAS. Sådan anställning skall föregås av sedvanligt uttagningsförfarande.

För inte så länge sedan har jag, i en tidigare diskussion i denna fråga, till Görel Bohlin sagt att jag utgår från att vi efter något år har anledning att se över denna utbildning. Det står jag fortfarande fast vid.

Anf. 46 GÖREL BOHLIN (m):

Herr talman! Det är här fråga om rättstrygghet och om rätten att komma in på en utbildning som man efterfrågar. Det är faktiskt inte riktigt att flygvapenpiloterna har samma grundutbildning som ges i första delen, del A, av utbildningen vid trafikflygarhögskolan – i alla fall inte enligt de uppgifter som jag har fått.

Det finns, kommunikationsministern, en stark koppling mellan utbildningen vid trafikflygarhögskolan och anställning vid SAS. Eftersom det förekommer en rad hinder för antagningen till skolan, innebär det också hinder för de militära piloterna att i framtiden ägna sig åt civilt trafikflyg i stället för åt ett militärt, om de nu vill det.

I en frågedebatt med mig den 16 januari angående tillkomsten av den nya pilotutbildningen och piloternas arbetsmarknad framhöll kommunikationsministern, som svar på en fråga om skolans elever skulle ha företrädare till tjänst vid SAS, att SAS uttryckligen hade sagt att något sådant inte skulle förekomma. Jag är därför alldeles övertygad om att kommunikationsminis-

tern för sin del anser att skolans elever inte skall ha företräde till tjänst. Problemet är emellertid att den sammanlagda effekten av uttalanden i brev som jag har tillgång till och avtalets utformning leder till ett företräde till tjänst, och därmed till hinder för de militära piloterna.

Jag har framför mig en artikel som alldeles nyligen har varit införd i Flygvapen-Nytt. I den skriver överste Torselius:

”SAS och LIN har dock varit med och utformat utbildningen så att den passar deras behov. De tar även ut eleverna tillsammans med FV. Sannolikheten för att de efter utbildningen även anställer eleverna är stor.”

Jag är orolig för att vi här får en styrd rekrytering, som utestänger grupper.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Föredrogs och hänvisades

Motionerna

1983/84:2958–2965 till finansutskottet

13 § Föredrogs men bordlades åter

Finansutskottets betänkanden 1983/84:33, 35, 38, 41 och 42

Näringsutskottets betänkanden 1983/84:30–32 och 36

14 § Anf. 47 ANDRE VICE TALMANNEN:

På morgondagens föredragningslista upptas näringsutskottets betänkanden 30, 36, 31 och 32 i nu angiven ordning främst bland två gånger bordlagda ärenden.

15 § Anmäldes och bordlades

Proposition

1983/84:198 Förslag till lag om tullfrihet under viss tid för oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor

16 § Anmäldes och bordlades

Motionerna

1983/84:2966 av *Stig Josefson m. fl.*

1983/84:2967 av *Knut Wachtmeister m. fl.*

1983/84:2968 av *Kjell Johansson m. fl.*

Ändrade regler för beskattningen av egendomslivräntor (prop. 1983/84:140)

17 § Anmäldes och bordlades

Lagutskottets betänkande

1983/84:33 Ändring i utsökningsbalken (prop. 1983/84:149)

Utrikesutskottets betänkande

1983/84:19 Nordiska ministerrådets allmänna budget för år 1985 m. m. (prop. 1983/84:185)

Nr 143

Tisdagen den

15 maj 1984

*Om villkoren för
antagning till
trafikflygarutbild-
ning*

Tisdagen den
15 maj 1984

*Meddelande om
frågor*

Kulturutskottets betänkande

1983/84:20 Vissa anslag ur kyrkofonden (prop. 1983/84:175)

Utbildningsutskottets betänkanden

1983/84:20 Vissa anslag till grundläggande högskoleutbildning m. m. (prop. 1983/84:100 delvis)

1983/84:23 Anslag till utbildning för kultur- och informationsyrken m. m. (prop. 1983/84:100 delvis)

1983/84:24 Anslag till investeringar m. m. (prop. 1983/84:100 delvis och prop. 1983/84:107 delvis)

Jordbruksutskottets betänkande

1983/84:36 Reglering av priserna på fisk m. m. (prop. 1983/84:188)

Näringsutskottets betänkande

1983/84:35 Strukturförändringar inom specialstålsindustrin, m. m. (prop. 1983/84:157 delvis)

18 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 15 maj

1983/84:576 av *Sven-Erik Nordin* (c) till försvarsministern om värnplikts-tjänstgöringen för högskolestuderande:

Skyldigheten att fullgöra värnpliktstjänstgöring upplevs ofta som ett problem, speciellt för de ungdomar som efter gymnasieutbildning står i begrepp att påbörja studier vid universitet och högskolor.

Anstånd kan beviljas under vissa förutsättningar. Det andra alternativet är att först fullgöra militärtjänstgöringen och därefter påbörja högskolestudierna.

Emellertid har det visat sig att värnpliktiga som begärt denna ordning vägrats detta med hänvisning till bristen på militära utbildningsplatser. Beskedet kommer ofta sent. Följden blir att den värnpliktige tvingas avbryta redan påbörjade högskolestudier, och detta ofta i ett viktigt skede. Eftersom anstånd i detta läge sällan beviljas, försätts den drabbade personen ofta i en besvärlig situation, både ekonomiskt och framför allt beträffande studieresultatet.

Med hänvisning till det anförda önskar jag ställa följande fråga till försvarsministern:

Är statsrådet beredd att göra en sådan översyn av bestämmelserna, att de värnpliktiga som vill fullgöra sin grundutbildning före högskolestudierna också garanteras detta?

1983/84:577 av *Kerstin Anér* (fp) till justitieministern om användningen av rikspolisstyrelsens spaningsregister:

Enligt uppgifter i massmedia har rikspolisstyrelsen frångått datainspektionens anvisningar för hur styrelsens spaningsregister skall användas. Bl. a. har registret byggts ut mycket kraftigt och kommit att omfatta allt fler individer som inte är misstänka för brott.

Jag vill med anledning av detta fråga justitieministern:

Vilka åtgärder ämnar justitieministern vidta för att det skall bli möjligt att bättre kontrollera användningen av rikspolisstyrelsens spaningsregister?

1983/84:578 av *Jörn Svensson* (vpk) till statsministern om riktlinjerna för tekopolitiken:

Svensk tekopolitik bygger på ett antal av riksdagen antagna mål och riktlinjer. Till skillnad från de tidigare borgerliga regeringarna har den socialdemokratiska såväl före som efter valet 1982 gjort vissa utfästelser till de beklädnadsanställda i dessa avseenden.

Vad som nu utspelar sig inom den statliga Eiserkoncernen står i skarp motsättning till nämnda riktlinjer och löften. Inte mindre än fem företag inom koncernen har på ett år sålts ut. Dessutom har delar av tillverkningen inom de kvarvarande verksamheterna flyttats utomlands.

Mot bakgrund av vad som inträffat får jag ställa följande fråga till statsministern:

Vilken är regeringens politik beträffande Eiserkoncernen och hur kan utförsäljningarna förenas med de proklamerade riktlinjerna för svensk tekopolitik?

19 § Kammaren åtskildes kl. 16.30.

In fidem

BERTIL BJÖRNSSON

/Solveig Gemert

Nr 143

Tisdagen den
15 maj 1984

*Meddelande om
frågor*